

Михайлова Агния Ариановна
МБДОУ ДС «Сэргэ» с. Арылах
с. Арылах Түбэй-Жарханского наслега

Тема: «Оскуола иннинээҕи саастаах оҕолору «Өксөкү сиэннэрэ: чы-чып-чаап» кэккэтигэр ылыыга аналлаах сиэр-туом сценарийа»

Оскуола иннинээҕи саастаах оҕолору «Өксөкү сиэннэрэ: чы-чып-чаап» кэккэтигэр ылыыга аналлаах сиэр-туом сценарийа

1 ытааччы: Үтүө күнүнэн күндү оҕолор, ыалдьыттар, төрөппүттэр уонна үлэһиттэр!

2 ытааччы: Үтүө күнүнэн! Бүгүн бэлэмнэнии бөлөх оҕолоро «Бастыҥнар хамсааһыннарыгар» сүрэхтэнэр күннэрэ үүннэ.

1 ытааччы : Бүгүн биьи детсаадпытыгар “Өксөкү сиэннэрэ: чы-чып-чаап” кэккэтигэр ылыы үөрүүлээх уонна долгутуулаах күнэ үүннэ.

2 ытааччы : Бүгүн бэлэмнэнии бөлөх оҕолорун “Орлята России” федеральной бырайыак түмсүүтүн чилиэннэринэн ылыахпыт.

Ведущий 1 ытааччы : Сыанаҕа «Өксөкү сиэннэрин» көрсүөххэйиҥ!

(Оҕолор музыка доҕуһуолунан сыанаҕа тахсан тураллар).

1 ытааччы: Күндү оҕолор! Бүгүн эһиэхэ саамай долгутуулаах күн үүннэ!

2 ытааччы: «Өксөкү сиэннэрэ: чы-чып-чаап» кэккэтигэр киирэр күнүгүт үүннэ!

1 ытааччы: Биьи бырааһынныкпытыгар ыҥырыылаах ыалдьыттар кэллилэр:

- Түбэй-Дьаархан орто оскуолатын советнига Анастасия Кимовна.
- Төрөппүт кэммитизтин бэрэссэдээтэлэ Елена Васильевна.
- Түбэй-Дьаархан орто оскуолатын президенэ Гурий Данилов.
- Түбэй-Дьаархан орто оскуолатын «Бастыҥнар хамсааһыннарын» чилиэннэрэ Юлиана Федорова, Нарыйа Григорьева, Аэлиита Дыгынай.

2 ыытааччы : О5олор, бүгүн «Өксөкү сиэннэрэ: чы-чып-чаап» кэккэ5э киирэргэ мэктиэ анда5ар тылын этэр күННүт!

1 ыытааччы : Эьиги бу күүстээх түмсүүгэ киирэр күННүт үүннэ.

2 ыытааччы : “Өксөкү сиэннэрэ” буолан биьиги нэьилиэкпит, улууспут уонна Сахабыт сириҥ киэн туттар ситиьиилээх о5олоро буолаарыҥ диэн ал5ыыбыт.

1 ыытааччы : Биьигини сомо5олуур, саҥа улахан ситиьиилэргэ угуйар Ийэ дойдубут Арасыыа былаа5ын анныгар бииргэ үүнэн-сайдан, ыра санаалаах буолуҥ!

Ийэ дойдубут Арасыыа былаа5ын туьунан хоьоон аа5аллар бэлэмнэнии бөлөх о5олоро.

1 о5о: Үс өҥнөөх Ийэ дойдубут былаа5ын

Маҥан өҥө – эйэни уонна

Сырдык-ыраас буолууну көрдөрөр.

2 о5о: Күөх өҥө – күөх халлаанҥа

Үөрүүнү-дьиктини көрдөрөр.

3 о5о: Кыьыл өҥө – биьиги хорсун саллааттарбыт

Ийэ дойдубутун көмүскүүллэрин көрдөрөр.

4 о5о: Ийэ дойдубутун суолталыыр бэлиэтинэн -

Арасыыабыт үс өҥнөөх былаа5а буолар.

1 ыытааччы: Чэ эрэ, бары бол5ойобут! Бары тэНнэьэбит, чиккэс! Арасыыа былаа5ын киллэриэхтэрэ - Түбэй-Дьаархан орто оскулатын “Бастагылар хамсааьыннара” түмсүү чилиэннэрэ.

2 ыытааччы: Арасыыа федерациятын былаа5а киирэригэр чиккэс! (Арасыыа былаа5ын киллэрэллэр).

Бол5ойуҥ! (Российскай Федерация гимна тыаьыыр).

1 ыытааччы: «Өксөкү сиэннэрэ: Чы-чып-чаап” үөрүүлээх уонна долгутуулаах тэрээьинэ аьыллыбытынан аа5абын! (о5олор олоппосторго олороллор)

2 ыытааччы : Оҕолор, эыиги билэҕит дуо, Өксөкү диэн тугун?
(оҕолор эппиэттэрэ).

1 ыытааччы : Билигин биыиги эыиэхэ Өксөкү диэн көтөр кыыл туһунан үһүйээни кэпсиэхпит.

(Экраанна видеоролик көстөр «Өксөкү диэн көтөр кыыл туһунан үһүйээн»).

2 ыытааччы: Былыыр-былыр, урукку кэмнэргэ арай биирдэ хорсун уонна элбэҕи билиэн-көрүүн баҕалаах эыиги курдук оҕолор олоҕу эбитэ үһү. Кинилэр аан дойдуну барытын кэрийэн көрөр баҕалаахтар эбит эрэри, кинилэр суолларын мэлдьи - үрдүк хайалар, дириҥ сүүрүктээх өрүстэр, үрэхтэр, хойуу мастаах ойуурдар мэхэйдииллэр эбит. Оҕолор көрдөхтөрүнэ, үөһээ үрдүк халлаанна, өксөкү көтөр кыыллар, туохтан да иҥнибэккэ көтө сылдьаннар кимнээҕэр даҕаны ырааҕы, кимнээҕэр даҕаны үрдүгү көрөллөр эбит.

1 ыытааччы: Арай биирдэ оҕолор муударай Өксөкү көтөр кыылы көрсөн ыйыппыттар.

2 ыытааччы: Биыигини үрдүк халлаанна көңүллүк, чэпчэкитик көтөрбүт курдук үөрэт!

1 ыытааччы: - Ыарахаттартан куттаныман, тулуурдаах буолун! Бэйэ-бэйэбитин кытта сүбэлээн-көмөлөсүүн боруобалаан көрүн диэбит өксөкү көтөр кыыл.

2 ыытааччы: Өксөкүнү истэн баран оҕолор улахан айанна туруммуттар.

1 ыытааччы : Кинилэр айаннара уһун этэ. Онтон кинилэр дьиэлэригэр кэлэн эрэ баран улахан арийыыны оҕорбуттара.

- Улахан баҕа санаалаах уонна эйэлээх үтүө доҕоттордоох буоллаххытына — эыиги хайдах баҕарар ыарахаттары тулуйан чэпчэкитик ааһаххыт.

- Онтон ыла кинилэри “Өксөкү сиэннэрэ: чы-чып-чаап” диэн ааттаабыттар.

2 ыытааччы : Бу үһүйээн, оҕолор, эыиги тускутунан — “Өксөкү сиэннэрэ: чы-чып-чаап” туһунан эбит.

2 ыытааччы: Оҕолор, Арасыйа дьаралыгар ханнык көтөр уруһуйдаммытый?

Оҕолор: Өксөкү көтөр кыыл.

2 ыытааччы : Саамай сөп, маладьыастар.

2 ыытааччы : Үрдүк халлааҥҥа көтө сылдьар Өксөкү көтөр кыыл, үөһээттэн көрө сылдьар хотой – ыарахаттартан уонна олоххо мэхэйдэртэн куттаммат аналлаах.

Онтон “Өксөкү сиэнэ: чы-чып-чаап” – кини кыра уонна дьулуурдаах пионер (смелый первооткрыватель), кини саҥа суолунан элбэҕи билиэн-көрүүн баҕарар, тулуурдаахтык ыарахаттары аһар уонна чөл олохтоох, чэбдик өйдөөх-санаалаах, чэгиэн эттээх-сииннээх буолар.

1 ыытааччы: Оҕолор, эһиги үтүө санаалаах, элбэҕи билиэн-көрүүн баҕалаах, чэбдик-бигэ тирэхтээх, бэйэҕитигэр эрэллээх буолуоххутун баҕараҕыт дуо?

Оҕолор: Баҕарабыт.

(«Орлята учатся летать» (куплет + припев) ырыа тыаһыыр).

1 ыытааччы: Болҕойун!

Өксөкү сиэннэрэ түмсүүгэ киирээччи оҕолор, үөрүүлээх эрэннэри андаҕар (для принятия торжественного обещания) ылынарга биир сурааһыҥҥа тураргытыгар көрдөөбүт.

2 ыытааччы: Андаҕар тылы ылыныга бэлэмнэнэбит!

Үөрүүлээх мэктиэ тылы ылыны саҕаланар!

1 ыытааччы: “Өксөкү сиэннэрэ: чы-чып-чаап” оҕо түмсүүтүгэр киирээри туран, үөрүүлээхтик андаҕайабыт:

Ийэ дойдубунан киэн туттуом!

Оҕолор: андаҕайабын!

Бука бары эйэлээхтик үтүө дьыаланы оҥоруохпут!

Оҕолор: андаҕайабын!

Улахан дьону уонна кырдыаҕастары убаастыаҕым уонна кинилэргэ
көмөлөһүөбүм!

Оҕолор: андаҕайабын!

Доҕордоһууну сыаналыыр буолуом!

Оҕолор: андаҕайабын!

Мэлдьи эппит тылбар турар буолуом!

Оҕолор: андаҕайабын!

Ытыктабыл уонна суобас быһыытынан дьаһанам!

Оҕолор: андаҕайабын!

Биһиги девиизпит (*оҕолор этэллэр бары*):

Ийэ дойдубут үгэнигэр бэриниилээх буолуобун!

1 ыытааччы: Үөрүүлээх уонна долгутуулаах түгэн үүннэ! Билигин
Түбэй-Дьаархан орто оскуолатын Бастыҥнар хамсааһыннарын чилиэннэрэ
“Өксөкү сиэннэрэ: чы-чып-чаап” кэккэтигэр киирбиккитин туоһулуур значок
иилиэхтэрэ уонна хаалтыс баайыахтара.

2 ыытааччы : Хаалтыс баайар уонна значок иилэр быраабы биэрэбит:
Түбэй-Дьаархан орто оскуолатын советнигар Анастасия Кимовнаҕа, оскуола
президенигэр Гурий Даниловка уонна “ Бастакы хамсааһын” чилиэннэригэр
биэрэбит.

*(Иитээччилэр оҕолор хаҥас бүк туппут илиилэригэр эрдэ илэн
биэрэллэр). («Орлята России» музыката тыаһыыр).*

1 оҕо: Кырдыаҕас дьоннорго көмөлөһүөм.

2 оҕо: Успуордунаҥ дьарыктанам, айылҕаны харыстыам.

3 оҕо: Төрүппүн-ууспун, историяны үөрэтиэм.

4 оҕо: “Өксөкү сиэннэрэ: чы-чып-чаап” быраабылатын барытын
тутуһуом.

5 оҕо: Доҕордоһо үөрэниэм.

6 оҕо: Төрөөбүт дойдубун, дьоммун ис сурэхпиттэн таптыам,
харыстыам.

7 оҕо: Дойдубун, дьиз кэргэммин харыстыам.

2 ыытааччы: Эбэрдэ тылы этиэбэ “Сэргэ” оҕо саадын сэбиэдиссэйин солбуйааччы Агния Ариановна.

Күндү оҕолор, бүгүн эыиги “Өксөкү сиэннэрэ: чычпы-чаап” кэккэтигэр киирбит үөрүүлээх күннүтүнэн итиитик-истиһник эбэрдэлиибин. Биыиги эыигини инникитин холобур оҕосторбут курдук, киэҥ билиилээх, дойдугутугар туһалаах, сахалыы санаалаах, үтүө дьон буола улаатыҥ диэн албыыбыт.

Дьиҥнээх патриоттар уонна андаҕаргытыгар бэриниилээх буолуҥ! Ситиһилэри баҕарабын!

Эбэрдэ тылы этэр төрөппүт Елена Васильевна.

Саамай ыараханлык ааһар сирдэри уонна саамай үрдүк чыпчааллары баһылаан! Онно биыиги төрөппүттэр көмөлөһүөхпүт.

(Ийэ сир туһунан ырыа. Петр Андреев тыла уонна музыката. Оҕолор, иитээччилэр ыллыылар).

1 ыытааччы: Детсаад оҕолоро бары “Өксөкү сиэннэрэ: чы-чып-чаап” бары билэр уонна сөбүлүүр туспа ырыалаахтар. “Орлята России” ырыаны истиэхпит.

(Оҕолор “Орлята России” ырыаны ыллыылар).

2 ыытааччы: Эыиги ыра санаабытыгар, үтүө дьыалабытыгар уонна улахан ситиһиилэргитигэр диэри көтөн, кэскиллээх айаҥҥа эрэллээхтик тахсаргытыгар ис-сүрэхпититтэн баҕарабыт. Бэйэ-бэйэбитин эбэрдэлэһиэххитин сөп, бэйэ-бэйэбитигэр интэриэһинэй айаны уонна дьиҥнээх хамаанданы баҕаран, бары дьыалаба өйөбүл буолуохпут диэн эрэннэрэн.

1 ыытааччы: Барыгытыгар үтүө айаны баҕарабыт! Оскуола иннинээҕи саастаах оҕолору “Өксөкү сиэннэрэ: чы-чып-чаап” кэккэтигэр ылыыга аналлаах сиэр-туом сабыллыбытынан биллэриллэр. Болҕомтобут иһин махтал!

(«Орлята России» ырыа доҕуһуолунан тахсан бараллар).

*Суруйда старшай иитээччи
А.А.Михайлова*